

KARMEN KULL

Suvesoojast laste põsed alles rõõmsalt õhetavad.

Kinnisilmi kuumas liivas palja-varvastega käiks veel praegu ise heama meelega...

Pidulikud kõned päeva tähtsust rõhutavad.

Pihusoojad astrid, violetsed, narmastega, soovivad: Head aastat uut! nii vaikse häälega.

Esimeses klassis alustasid tänava kooliteed:

VLAD KASHIROV

OLIVER LATTU

MARKO METS

MARELLY NURME

TRIIVO TANNAR PRUNN

Klassijuhataja on HELI EKSTEIN

Uuel õppeaastal uue hooga

Illuka koolis alustas tänava oma kooliteed viis õpilast, nelja naaskli poisi kõrval üks tüdruk. Lisaks tavapärasele „stardikapitalile“ - aabitsale ja õpilaspiletile - sai aga iga 1. klassi jüts veel ühe omanäolise kingituse vallavalitsuse poolt – oma õunapuu. Põhikooli lõpus on siis tore võrrelda, kuidas kellegi puu vilja kannab.

Tänavune aktus erines varasematest ka selle poolest, et märgiti ära õpetajad, kel täitunud juubelihõnguline pedagoogistaaž; nii kerkisid teiste seast esile ajalooõpetaja Luule Nõmm (45 aastat), Riina Tuur (30 aastat), Heli Ekstein (20 aastat) ja Anneli Dietrich (10 aastat). Allakirjutanu arvamused on meie pedagoogid küll eriti andekad, sest pärast aktust koguneti ühiselt laua taha, mis kaetud endi poolt valmistatud suupistetega. Oli tegu, et kõike head-paremat maitsta jaksaks, sest Airiti valmistatud

kukeesene supi kõrval tahtsid lausa keele alla viia Anneli valmistatud salat, Luule küpsetatud sai koos pohlamooisiga, Riina meisterdatud kook ja Malle marineeritud seened. Hõrgutiste kõrval jagus nii valmistamisõpetusi kui muudki juttu, millest

jäi kindlalt kõlama, et õpetajad on oma uut tööaastat oodanud ning energiast tulvil. Jätkugu seda neil veel kauaks!

Ene Raudar

Toimetaja veerg

ENE RAUDAR
ene@kultuuriveski.ee

Mõnus suvi on möödunud ning aeg jälle tõistele asjadele mõelda. Sõnumilaegas toob teieni mõned lühilüüvaated suve teiste sündmustest, tutvustab värskeid koolijütsi ning kiikab tulevikuplaanidesse.

Enne uusi KOV valimisi annab vallavolikogu esimees Paul Keskküla ülevaate möödunud 4-aastasest valitsemisükklist, samas esitleme ka uute kandidaatide nimekirju ning teavitame lugejaid valimiskomisjonide tööaegadest ja -korraldusest.

Meie valla noorte suvistest tegemistest kirjutavad nad ise ning aina edenevast koostööst välisriikide valdodega annab taas põhjaliku ülevaate välissuhete nõunik Aimar Laulik. Vahendame reisimuljeid, kuid kaeme ka, mida uut on kodusallas teoksil.

Oma esimese sissekande Sõnumilaeka rubriigis „Kirjad kaugel“ teeb Gerit Tiirik, kes asus (esialgu) aastaks õppima Venetsueelasse. Tema õpingute toetuseks ulatas teiste seas abistava käe ka Illuka vald, sest oma valla noorte haridusele tuleb igal juhul kaasa aidata. Minul omakorda on heameel, et Gerit nõustus ettepanekuga anda vallalehe veergudel aeg-ajalt ülevaateid oma sealsete käekäigust ning elust-olust üldse. Jääme tema tegemisi huviga jälgima.

Minna annan alates järgmisest kuust leheetoimetamise teatepulgale üle hulga kogenumale ja professionaalsemale tegijale ning vähendan oma töökoormust, et valmistuda uueks rolliks elus. Kindlasti ei kao ma Sõnumilaeka veergudelt päriks; usun, et aeg-ajalt jagub nurgake ka selle tarvis, kui leian mõtteid, mida teiega jagada.

Sõnumilaeka uus toimetaja Anne Jundas on suurele osale Illuka valla rahvast tuttav – siinkandis elanud „tüdruk“ ju... Usun, et Anne enda kirjutiste läbi saate temaga veelgi rohkem tuttavaks ning sõbrunete ka tema toimetatud lehesisuga.

*

Gunnar Aarma tütre tütar Hele Aluste on kirjutanud: „Ma tean, kuidas olla õnnelik, mis maitse on rahul ja kuidas lõhnab tasakaal, aga neid teadmisi ei saa me kellelegi kunstlikult ega teenuse korras edastada. See on kogemuslik õppimine, keegi teine seda tööd sinu eest ära teha ei saa. Mis peamine – sul peab olema tahtmine ja valmisolek end sellele avada ning usaldada oma sisemist tarkust. See tähendab aga vastutuse võtmist. Siis ei saa ju enam kedagi süüdistada...“ Soovin teile kõigile oskust ja tahtmist leida eneses sama. Olge õnnelikud, rahul ja tasakaalukad.

Ikka teie
Ene Raudar

Suve meeldejäävaim sündmus – laager koos välismaa noortega

Mis oleks tore, kui veeta suvelõpp laagris koos omavanuseliste toredate välismaa noortega? Mitte miski! Selle tõestuseks ongi Illukal toimunud rahvusvaheline koostöölaager, kus osalejaiks noored Illukalt, Taivalkoski (Soome) ja Duzniki (Poola) valla noortega. „See oli selle suve suurepärasem ja meeldejäävaim sündmus!“, hõiskasid peaaegu kõik nagu ühest suust. Ja tõsi see ka on! Kõik need üheksa päeva, mis me koos veetsime, olid väga toredate tegevustega sisustatud, nii et ühtki igavusmomenti ei tekkinud. Veel paremaks muutis selle koosolemise noorte aktiivsus ning hea omavaheline läbisaamine.

Ma arvan, et nii mõnigi leidis sealt omale sõbra terveks eluks või isegi armastuse! Eriti toredaks osutus hommikuvõimlemine, mis oli midagi uut kõigile, sest kes ikka viitsib kodus hommikuti üksi võimlemist teha. Koos on palju huvitavam,

Eesti noorte korraldatud öhtul testiti välismaa sõprade võimeid ning pandi kõik suvel suusatama

Kõigi kolme riigi noored jätsid laagri viimasel päeval Kurtna noortekeskuse seinale endast jälje maalides sinna pildi, mis just nende kodumaad kõige rohkem iseloomustab

Öhtuti tutvustas iga riik enda kodumaad. Soomlased olid kaasa toonud „ehtsa“ jõuluvana Lapimaalt.

lõbusam ja ka nalja saab rohkem. Ja nii need päevad möödusidki seigeldes, matkates ja suheldes, kuni jõudis kätte see hetk, mil pidi kodudesse naasma. Emotsioone oli palju – oli neid, kes kurvastasid lahkimise pärast, kuid jagus neidki,

kes olid rõõmsad, et saavad koju minna ning oma peret näha. Oli ka neid, kes paotasid mõne pisara. Enne äraminekut kaisutati igaüht mitu korda ning vahetati oma kontaktandmeid, et ikka ühendust pidada ja et keegi võraks ei jääks. Ning varsti olidki Taivalkoski ja Duzniki noored koduteele asunud ja meie „rõõmuks“ jäi laagriplatsi korrastamine. Saime sellegagi ruttu hakkama ning juba peagi tervitasime oma koduseid. Kui nüüd midagi lõpetuseks öelda, siis ikka seda, et saime jälle ühe kogemuse võrra rikkamaks ja loodame, et järgmisel aastal kõik uuesti kohtume!

Mari-Liis Kütismaa

19.-23. augustini toimus Soomes Vihti vallas Pärimusmuusika laager. Meie koolist osalesid seal Kaivo-Mart Kangro, Mari-Liis Kütismaa ja allakirjutatu ning veel mõned õpilased Otepää vallast.

Õubisime esimesed 3 ööd Vihti vallas, sellises hästi ilusa loodusega kohas - väikese järve kaldal, kus sai ka ujumas käia. Aga viimase öö veetsime Helsingi linna külje all Nummelas.

Esimesel päeval kui sinna jõudsimel, tegime endale nimesildid ja paar sellist tutvumismängu, et üksteist tundma õppida. Teine ja kolmas päev kuluisid tantsude, laulude ja pillimängu õppimisele. Laagri kolmandal päeval esinesime koos meiega laagris viibinud soome laste vanematele.

Neljandal päeval oli meil kokku 4 esinemist kohalikul laadal, kus viibis ka riigi õiguskanler. Meie esinemisi jäädvustas televisioon ja ilmus ka artikkel kohalikus lehes.

Sama päeva lõpus külastasime ka Serena veeparki, kus oli väga lahe! Ja viies ehk viimane päev oli meil lihtsalt puhkamiseks ning lõuna paiku asusime koduteele.

Muljed sellest reisist on kõigil väga head, oleksime tahtnud kauemgi laagris viibida.

Kaisa Toss

Rahvusvaheline koostöö kogub tuure

Tee sõbra majani pole kunagi liiga pikk. See taani vanasõna leidis lõppeval suvel meeldivat kinnitust vastastikutuste külaskäikude ja mitmete toredate kohtumiste näol nii Illukal kui ka Taivalkoskil. Juuliku alguspäevil oli Illuka vallavolikogu delegatsioon (Paul Kesküla, Pille Jursalu,

Valve Kollo, Heli Ektsein, Raimi Toome ja siinkirjutaja) kutsutud osalema Taivalkoski iga-aastasel kesksel kultuurisündmusel „PÄÄTALO VIKKO“ (Päätalo Nädal).

Taivalkoskil sündinud maieka romaani kirjaniku Kalle Päätalo värvikas elu ja kirjanduslik pärand on jätkuvalt kohaliku kultuurielu inspireeriv ja rikastav.

Seekordse nädala keskmes oli KALLE PÄÄTALO Keskuse avamine, mis ühendab kirjaniku elu ja loomingut kajastavat muuseumi, galeriid (kontserdisaali), raamatukogu ja tööruume keskuse töötajatele ning kirjanduslike noortalentide tarvis.

Keskuse peaülesandeks on kirjanduslike annete toetamine, koolitamine ja innustamine pürgimisel n.ö. suure kirjandusmaailma.

Lisaks keskuse külastamisele oli vallavanem Jukka Mikkose lahkel juhendamisel võimalik Taivalkoski elu erinevate valdkondadega kalakasvatusest tutvustada.

Muljetavaldiv on töö, mida tehakse elanike sportlike eluviiside ja vaba aja sisustamiseks. Viie suusahüppemäe, kuue laskumisraja ja põneva ronimiseinaga suusakeskus on selle parimaks näiteks.

Tänu pikale hooajale ja headele tingimustele on sellest kujunenud ka populaarne treeningpaik nii Soome kui ka maailma tippsportlaste jaoks.

Uudse tutvustuspõhjalana tutvustas valla spordijuht Petri Vuotilainen frisbee-golfi rada, mis ei tundvat mängijate vanusepiire ja sobivat sedasi kõigile. Põhimõte on sama mis „palligolfiski“, ainult et auke maas asendavad korvid ja pallide asemel heidetakse plastist kettaid. Võitja on see, kes läbib enam kui kilomeetri raja vähima heidete arvuga.

Teades mõnevõrra meie taustu, võiks Petri Vuotilaine arvates ala kujuneda populaarseks ka siin, nii nagu on juhtunud kepikõnniga. Pannjärve maastiku ülevaatamiseks ja soovi korral kogemuste jagamiseks eesmärgil oli ta

meelsasti valmis meie edaspidi külla tulema.

Rohketest positiivsetest muljetest, uutest ideedest ja võõrustajate soojast külalislahkusest kantud külastäiki tipnes valdadevahelise koostöölepingu allkirjastamisega aastaks 2010. Selle järgi

Noortekeskus ja Illuka Põhikool) võõrustasid enam kui nädala jooksul (3.-11.08.) noori meie sõprusvaldadest Taivalkoskilt ja Duznikist. Pea kaks aastat väldanud idee-seemne idandamine ja mõtte tutvustamine partneritele sai teoks.

Meie tublide noorte ja Marika Markuse poolt tehtud põhjalik ettevalmistus tagas laagri ladusa toimumise ja toreda töömeeleolu. 10 noort ja 2 pedagoogi igast külalisvallast tegid koos meie noortega läbi tõelise inglise keele „kümbeluse“, kultuurierisuste ületamise ja ühisvaimu leidmise, aga ka Eesti ja teiste maade kultuuri, ajaloo ning rahvusliku maitse avastamise... kasvõi soomlaste lagritsa kommi kaudu...

Et me sõprade jaoks (nii nagu ka meile) sai koos olnud päevadest „kvaliteetaeg“, räägivad mitmed asjaosaliste kirjad. Taivalkoski noori saatnud õpetaja Anne Pellikka sõnul oli kõige tähtsam, et noored nautisid laagrit täiega, nentides korduvalt, et see oli nende parim laagri läbi aegade.

Anne Pellikka arvates on selline hinnang „parim ja sulmim kompliment, mida keegi iganes võib saada“.

Poola noori juhendanud õpetaja Angelika Stelmazyk'u sõnul oli laager hea õppetund nii talle kui kolleegidele, praktilisemaks inglise keelt ja õppimaks, kuidas töötada koos ning kuidas korraldada sarnast laagrit kahe aasta pärast Duznikis.

Järgmisel suvel on 10 Illuka noort ja 2 pedagoogi oodatud sarnasesse keele- ja kultuuri laagrisse Taivalkoskil.

Vallavanema Jukka Mikkose sõnul on nende jaoks tegemist tõsiselt väljakutsega.

Soome sõpru teades võib aga kordaminekul kindel olla. Suve positiivsele poolele jäi meeldiv sõnum Hispaaniast ja mõni aeg hiljem ka kohalikus COMENIUS projektide esindusest. Jaanuarikuus algatatud ühisprojekt Madridi, Torino, Istanbuli, Baiersbronnii ja Taivalkoski koolidega leidis rahalise heakskiidu.

Jalgrattasõit - laagripäevade lahutamatu osa. Anne Pellikka ja Taivalkoski noorsootöö juht Milla Savolainen nautimas Eestimaa suve.

jätkatakse senise koostöö edendamist ja laiendamist. Uudsete momentidena olgu nimetatud kunsti- või käsitöönäituste

Kirjandusklassiku järgedel. Vallavolikogu liikmed tutvumas vastavatut Kalle Päätalo Keskusega. Selgitusi jagab kultuuritöö spetsialist Virve Seiteri.

vahetamist, sõprusvaldade teeviitade ja mitmekeelsete infostendide paigaldamist jm.

Kuid nagu juba varem tõdetud: ükski leping ei tähenda veel iseenesest koostööd – seda teevad ikkagi inimesed.

Ka selles mõttes pakkus läinud suvi suurepärase kogemuse, kui meie valla (Kurtna

Sonja ja Salla tutvustavad soome köögi võtuid ja rahvuslikku maitset. Przemekil on raske uskuda, et Soomes nii populaarne lagritsakommi on ikka komm...

Illuka Põhikoolile tähendab see 25 000 euro suurust projekтираhi nii õpilaste kui õpetajate haridusliku ja meetoodilise silmaringi avardamiseks.

Projekti esimene töösessioon kõigi partnerite osavõtul toimub 13.-18. oktoobril Illuka Põhikoolis, kus teemaks on võrrekeeltepe. Järgmised töökohtumised meie õpilaste (4-5) ja õpetajate (2-3) osalemisel leiavad aset kahe aasta jooksul eespool nimetatud linnades.

Aga algav sügis töötab muudki põnevate ja värviküllast.

7.-10. oktoobril ootame külla Taivalkoski vallavahelise ja volikogu delegatsiooni.

Novembrikuus tähistame Poola Rahvuspiha, oodates sellele ka külalisi Poola Suursaadkonnast Tallinnas ja sõprusvallast Duznikist. Koos Taivalkoski Kunstnike ühendusega algab sealsete kunstnike külaliskülastuse ettevalmistamine.

Ning 18. oktoobril, mil Päätalo Keskus teeb teatavaks seekordsed omaloomalugulise muinasjutuvõistluse „Napero-Finlandia“ võitjad, on meil põhjust hoida põialt Mari-Liis Pihlpaule Illuka Põhikoolist, kelle töö üle-Soomelisel võistlusel osaleb.

Südamlik tänu Soome Instituudi juhatajale Jaana Vasamale ja kirjanik Mika Keräsele lahke keeleabi eest meie ja poola laste tööde soome keelde mugandamisel.

Aimar Laulik
Välissuhete nõunik

Kirjad kaugelt...

Tere!

Mina olen Gerit ja sel aastal pidanus ma minema Jõhvi Gümnaasiumi 12. klassi. Otsustasin aga aastaks aja maha võtta ja ennast proovile panna võõras kultuuris, teisel pool maakera - Venetsueelas. Kuidas ma siia sain? Esmalt viisin dokumendid rahvusvahelisele õpilasvahetusorganisatsioonile YFU (www.yfu.ee) ning seejärel tuli leida sponsorid, kes minu ettevõtmist toetaksid. Pärast sadade kirjade saatmist ning pea sama hulga „ei“-de saamist, leidsin siiski mõned toredad inimesed, kes nõustusid mind sponsoreerima. Paberid korda aetud, raha koos ning Vana Tallinn ja Kalevi sokolaadid kohvis, asusin ma 31. augustil laevaga Helsingi poole teele, et järgmisel päeval lennukile istuda. Pärast 25-tunnist reisi Helsingi-Pariis-Bogota-Caracas, olingi lõpuks koos teise Eesti tüdrukuga kohal.

Ejidos. Maja asub mäenõlvast linnast väljas. Kodus on meil veel koer Nando ning hobused. Venetsueelas minnakse pensionile juba 50selt, nii ka mu bioloogiaprofessorist vahetusisa. Niisiis tegeleb ta koos töölistega hobustega ning meisterdab müügiks puidust esemeid. Mu 17-aastane „õde“ lõpetas kevadel kooli, mis siin kestab 11 aastat. Lisaks on mu peres veel 24-aastane loomaarstist „vend“ Jose, kes elab teises linnas, ning „ema“ Macarena, kes tegeleb Hiina meditsiiniga ning elab Ejidost 12 km

kaugusel Meridas. Mul on ka teine „õde“, 27-aastane Marissabel, kes elab pealinnas Caracases, kuid tal on teine ema. Nii, et tõeline seebikaalu.

Esimesed päevad veetsin perega Caracases. Külastasime pealinna kõrgeimat mäe El Lavilat. Sõitsime kaabelraudteega (?) üles ning seal avanes imeilus vaade linnale. Käisime ka Kariibi mere ääres rannas, mis oli ilus, kuid kahjuks ülerahvastatud. Pärast nelja Caracase-päeva, asusime 15-tunnisele bussiretkel Meridasse. Nädalaga olen jõudnud külastada juba mitmeid sugulasi, käinud vahetusõega tema ülikooli ettevalmistuskursusel, saanud tuttavaks tema sõprade ja mis kõige tähtsam: veetnud aega neljas erinevas ainult hispaaniakeelses seltskonnas ning see on keeleõppele kõvasti kaasa aidanud. Siia tulles oskasin vaid mõnda sõna ning inimestest, kellega ma aega olen veetnud, ei oska keegi eriti inglise keelt. Mu vahetusõde küll oskab, kuid kui teda pole, tuleb appi võtta sõnastikud ja käed - jalad. Siiani olen hakkama saanud ja keeleoskus ka vaikselt-vaikselt tuleb.

Elu on siin esmamulje põhjal hoopis teine kui Eestis. Ilmad soojemad, kuigi minu kodukohas sajab mägede tõttu tihti ning on jahedam kui mujal Venetsueelas. Söögid harjumatu, kuid huvitavad. Ükski hommik pole möödunud *arepata* (maisipannkook), mida kohalikud söövad leiva asemel. Olen seda saanud kanaga, tomatipüreega, muna ja juustuga, avokaadoga ning kindlasti veel millegagi. Joogiks on üldjuhul, kas värsket *passionfruidi* (?) või mango mahla. Kohalik rahvussõök on siin riis, liha, mustad oad ja platanod (midagi praetud banaani sarnast). Seda süüakse tihti lõunaks. Elukallidus Eestiga enam-vähem sama, v.a. transport, mis siin on väga odav: linnaliini bussi pilet maksab alla 2 krooni ning bensiiniliiter on umbes 10 senti. Kuid avastamisrõõmu jätkub küllaga...

Palju päikest ja järgmise korra, **Gerit Tiirik**

Loe ka Geriti blogi: gerititiirik.blogspot.com

Lummavad väikesaared

	Vormsi	Korfu
Pindala	93 km ²	592 km ²
Elanike arv	240	100 000
Sõit	45 minutit laevaga Rohukülalt	3,5 tundi lennukiga Tallinnast

Möödunud suve toredamad mälestused on minu jaoks pärit just neilt kahelt väikeselt saarelt. Vormsil olin ma rattaga matkamas seekord juba kolmandat korda ning tundub, et võimaluse korral üritan ma sinna ka igal järgmisel suvel tagasi minna. Mis vägi see on, mis niiviisi tõmbab ja meelkitab, seda on raske lahti seletada, aga püüan mõned märksõnad siinkohal ikkagi kirja panna. Kõigepealt – rahu ja vaikus. Lainete loksumine koos kajakakisaga mõjub suisa hüpnootiliselt, normaalse tugevusega inimkõnet kuulab suveõhtul ligemale kilomeetri kaugusele. Aga inimesi kohtab haruharva – Hullo poes trehvab päeval teisi turiste, maalilised külad seisavad staatilistena oma rootsipärase ilus pealtnäha täiesti tühjadena: majad on korralikult värvitud, murud niidetud, elanikke pole aga mitte kusagil näha – õnnega koos, kui mõnd koera või lammast kohata saab. Vaatamata väikesele pindalale on saare maastik küllaltki mitmekesine – lisaks ootuspärasele kadastikule leidub nii soisemaid paiku kui ka tüüpilist mustikametsa. Rannaäär on kivine ning vesi külm ja madal – vaevalised jalutuskäigud ujumisvee otsinguil lõpevad enamasti küll värskenatult ent loobumiseiga. Teid on nii asfaldiga kui ilma, kogu saare ulatuses kehtib kiirusepiirang 50 km/h. Turistidele mõeldud majutuskohad on olemas, samuti paar toredat söögikohta, kuid pealetükkivast suveniiriärist on asi kaugel.

Kõik kulgeb oma rahulikus rütmis – aeglaselt ja pingevabalt. Telkimiskohad on kultuurised ja hubased, saar tervikuna matkajale sõbralik ja turvaline. Vaatamisväärsustest tuleb eraldi välja tuua Püha Olavi kirik ning rôngasaristidega vana surnuaed. Retk Rumpo poolsaarele võib osutuda väsitavaks, ent tasub end igal juhul ära – sealse looduse ilu on tõepoolest naudingut pakkuv. Kõike kokku võttes on see tõeliselt idülliline puhkus – aega on rahulikult olla, minna võib praktiliselt igale poole – iga teeotsa peal ei ole ERAMAA- silti ning tarad on ainult loomadele, kõikjal on ilus ja puhbas. Osta pole selle saare pealt midagi, aga see, mida sealt muidu saab, on hulga rohkem väärt. Harrastusfotograafist matkaja tunneb end Vormsil nagu „või sees“.

Korfu

Korfule minek tuli endalegi mõnevõrra ootamatult, aga seda rohkem on tagantjäreli hea meel, et kõhklustest hoolimata lõpuks käidud sai. Ka sinna läheks rõõmsal meelel kohe tagasi, kui see ainult nii kulukas ei oleks...

Ootusi võib olla erinevaid ning vastavalt sellele saab ka ühest samast asjast pettunud olla või vaimustust tunda. Foorumeid lugedes võib jääda mulje, et see on täiesti mõtetu koht ning inimesed (valdavalt Briti turistid) kiruvad kohalike hotelle ja teenindust maapõhja. Minul polnud mingeid ootusi ega eelarvamusi – olin avatud kõigele, mis juhtub või juhtumata jääb ning lõpptulemusena olin ääretult õnnelik ja rahul. Ei oska ma nuriseda ühegi asja üle – sõit oli igas mõttes suurepärase. Kindlasti tasub võtta ette saart tutvustavaid bussi- ja laevareise, sest ühest hotellist ja selle lähisest rannast jääb nädalaks ajaks väheks. Auto rentimine on ka asjalik mõte, kui kitsad ja mägised

teed hirmu nahka ei aja. Jalgrattaga liigelda on küll turvaline, kuid +33 kraadi õhusooja ja kilomeetriteppikkused tõusud võtavad kiiresti võhma välja. Liinibussidest on suur abi, kui ikka on tõsine tahtmine kuhugi minna.

Korfut peetakse kõige rohelisemaks Kreeka saareks – taimeistik on tõesti mitmekesine ja lopsakas. Lõunamaised puuviljad, oliivid, eukalüptid ja küpressid – lihtsalt niisama kasvavadki majade vahel, mägede nõlvadel ja mererannas. Võsa on torkiv ja läbimatu. Hoonestus on tihed – tihed asula lõpp läheb sujuvalt teise alguseks üle. Hotelle ja turisti-poode ei jõua mitte keegi kokku lugeda. Meri on soe ja sügavsinine, taevast selge ning õhk kuumusest vihes. Igas neljas ilmakaares on elusuurused postkaardivaated. Eraldi vaatamisväärsused on vana pealinn ning Achillioni palee. Sügava mulje jätsid samuti Paxose saared. Vaimustavaid detaile ja nüansse võib olla ajuti nii palju, et aju jääb hätta kogu info salvestamise ja töötlemisega. Sooja mulje jättis see sõit nii otseselt kui kaudes mõttes ja sajad fotod aitavad tagantjäreli meenutada ja nautida loodetavasti läbi pika talve.

Vormsi

Möödunud neljale aastale tagasi vaadates

Paul Kesküla
Vallavolikogu esimees

Linnades "vaatasid" teile suurtelt plakatitelt otsa tuttavad näod. Meedias vaieldakse ja lubatakse kõigile kõike tavapärast kordades rohkem. Nii nagu kollased lehed puudel ja veinikärbsed üleküpsenud õuntel annavad tunnistust saabunud sügisest, näitavad kõik märgid lähenemist valimisi. Seekord siis kohalikke. Teistpidi tähendab see ka meie vallas võimulolejate volituste lõppemist ja sobivat hetke meenutamaks, mis viimase nelja aasta jooksul juhtunud on.

Selle aja sisse on mahtunud palju sündmusi nii vallas kui väljaspool, mis mõjutasid meie kõike igapäevast elu, aga ka valla juhtimist. Maailmast pühkis üle majanduse tõusuline kergitades hindu ning ka meie sissetulekuid. Nüüd on majandustõus asendunud järsu langusega, mille põhja arvatakse jõudnud olevat. Eesti on oma viisad valusalt kätte saanud. Enne otsiti tikutulega töötajaid taga, täna mõtleb tööandja kümme korda, enne kui kellegi ametisse võtab. Riik tõmbab igalt poolt kulusid kokku. Nii tunneme koomandamisi ja kokkuhoiu mõju politseis ja päästeametis, postiteenistuses. Paljud omavalitsused on

hädas riigipoolsete eelarvekärbetega. Töötuse tõus ja palkade vähendamine on kahandanud sissetulekuid tulumaksu näol. Selle taustal on Illuka vallas läinud üsna hästi. Seda põhiliselt tänu maavarade kaevandamiselt ja vee erikasutuselt laekuvatele maksudele. Need maksud moodustavad suure osa valla eelarvest ja on aasta aastalt kasvanud. 2006-2007 a. käis tõsine võitlus ministriumitega, kus ringlesid järjekordsed seaduseelnõud, millega sisuliselt taheti mõne aasta jooksul vähendada nende maksude omavalitsustele laekuvat osa pea olematuks. Koostöös teiste omavalitsustega saime mõneks ajaks sellele kava rakendamisele piduri peale tõmmata.

Kaevandamisega kaasnevad ka negatiivsed mõjud. Kui 2007. a. täitus endine Ahtme kaevandus veega, kadus Vasavere inimestel joogivesi. Nii rajati Eesti Põlevkivi toel uus torustik. Probleemid veega on kaevandamise puhul pool ning tõenäoliselt ei pääse me nendega tegelemisest ka tulevikus. Teine põlevkiviga seotud vahejuhtum leidis aset 2008. a. Ohakvere ligidal, kui maal all toimus põleng. Õnneks saadi tuli kiiresti kontrolli alla ja suurt kahju ei juhtunud.

Nii hästi pole läinud meie teise rikkuse – metsaga. 2006 a. toimus Kurtna ja Agusalu metsades suurpõleng. Põles üle 1200 ha. Mitu kuud nägid päästjad Eestist ja Soomest ning vabatahtlikud kustutajad kurja vaeva et tulest jagu saada. Kahjud olid tohutud. Vallavalitsus korraldas tuletõrjajate toitlustamist, aitasime nii nagu saime. Ilmselt on sellest ajast pärit ka kõige rohkem meie kandist infot meedias – kahjuks on õnnetustega seotud uudised kõige minevam kaup. Järgmine põleng Puhatu turbaväljadel suudeti enne kontrolli alla saada, kui see oleks metsadesse levinud. Tavaliselt põhjustab tulekahju inimeste hooletus. Nii oli ka 2007. aastal Kurtnal, kui süttis endine mõisa teenijatemaja. Tänu kolme noormehe juulele tegutsemisele pääses mitu inimest kõige hullemast. Pünased telliskivimüürid jäid küll püsti, kuid tuli ja kustutusvesi tegid oma töö – ekspertis tuvastas, et peame vana hoone lammutama ning asemele ehitatakse muinsuskaitsega kooskõlastatud uus maja. Seni jääb raamatukogu noortekeskusse.

Aga elu ei käi sugugi ainult õnnetuste ümber. Pigem toimetame ikka selle nimel, et meie elu paremat rada läheks. Selleks

sai 2007. a. koostatud uus arengukava, mis vaatamata maailmas toimuvate muutustele on loodetavasti aluskõlakemadiks valla arendamisel aastani 2013. Ka uus üldplaneering on kooskõlastusringil erinevates instantsides. Paraku on meie vald tänu oma asukohale ja loodusvaradele keeruline piirkond, kus ristuvad erinevad huvid. Nii jõutakse üldplaneeringu vastuvõtmiseni ilmselt alles järgmisel aastal.

Vald on olnud osaline erinevates projektides. Nimetame näiteks Narva jõe veeregulatsiooni projekti, mille käigus süvendati strugade sisse- ja väljavoolu, et parandada kalade ja veelindude elutingimusi. Loodus on kahtlemata see, mis teeb elu siin elamisväärseks ja meelitab ligi külalisi. Kahjuks on omaniku ehk riigipoolse huvi ja rahapuuduse tõttu seiskunud Kivinäme loodushariduskeskuse projekt ning Kurtna järvestiku puhkeala arendamine. Viimases on eriti kahju nähes järvede ümber valitsevat korraldagedust. Nii eristub positiivselt Pannjärve tervisespordikeskus, mis valmis 2007. aastal ning pakub häid puhkamise ja sportimise võimalusi. Siin on korraldatud mitmeid suuri spordivõistlusi ja üritusi, mis on lisanud keskusele tuntuks üle Eesti. Sportimise toetamisel on ka nähtavad tulemused – üks meie suusapoistest on Eesti noortekoondises, kaks treenivad selle juures. Loodud on sihtasutus, mille ülesandeks saab tegeleda Pannjärve arendamisega.

Traditsiooniliselt oleme panustanud noortesse ja haridusse. Tunnustus 2008 a. lastesõbralikuma valla tiitli näol teeb ainult rõõmu. 2007 a. sai Illuka kooli juures valmis seminarahoone, sellel aastal valmib uus lasteade. Koos kooliga peaks nad moodustama koosluse, kus lastel oleks tagatud head tingimused kasvamiseks. Lastele arenguvõimaluste loomisele on põhiliselt suunatud ka meie tegevus väliskoostöö edendamisel Soome Taivalkoski ja Poola Duzniki valdadega. Tulemuseks on usaldusel põhinevad suhted – seda näitas ka augustis toimunud rahvusvaheline noortelaager Illukal. Usun et sõprussuhted jäävad kestma – hea algus on tehtud. Toetame ka teisi laste- ja noortega seotud tegevusi, näiteks ettevõtliku kooli projekti. Kuid lapsed ei toimeta ainult koolis, nii on ehitatud uus mänguväljak Kuremäele.

Et muuta inimeste igapäevaelu mugavamaks, on tehtud investeeringuid ka mujale. Jaamakilas valmis 2008. a. seltsimaja. Kuremäe ja Illuka said uued bussipeatused. Kurtna küla lisaks sellele uued katused kahele majale ja uued puhastusseadmed. Pinnatud on 5 km teid.

Pärast 2005. a. aasta valimisi juhib valda 7-liikmeline volikogu, mille moodustas valimisliit Koduvald. Igapäevast täidesaatvat võimu teostab vallavalitsus, kus töötab hetkel 9 inimest. Oleme püüdnud jätkuvalt hoida töötajate arvu optimaalse st väikseima võimaliku täitmise kohustusel, mis on seadusega kohaliku omavalitsusele pandud. Samas ei tohi midagi tegemata jääda. Arvestades, et ülesanded on väga erinevad, on ametnikud pidanud väiksemates mahtudes saama üksinda hakkama sellega, millega suurtes omavalitsustes tegeleb terve osakond spetsialiste. Sama kehtib kõigi inimeste kohta, kes teevad tööd vallaga seotud asutustes. Meie väikese rahvaarvu juures oleks ka tohtu spetsialistide armee ülalpidamine mõeldamatu. Seega on oluline teha koostööd teiste omavalitsustega – koos jõuab tihti rohkem ja tulevad paremad mõtted. Sellise koostöö kogemuse tuleb tööst Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidus, kus näiteks koos teiste valdadega asutasime keskkonnaprobleemidega seotud projekte. Koos naabervaldadega oleme kavandanud jalgrattateid, toetame uue maakondliku turismiinfopunkti loomist. Koos on hakanud nõu pidama sotsiaaltöötajad, plaanis on uude arenduskeskuse moodustamine. Teineteist toetades oleme ka iseseisvana tegevamad aga pea ilmingimata liituna.

Kokkuvõtte sai kirju nagu meie elugi. Kindlasti jäi mõndagi tähtsat nimetamata. Nii halba kui head (andku osaliselt mulle andeks!). Tänaan kõiki inimesi, kes meie töodes-tegemistes nõu ja jõuga kaasa aitasid.

Tulevikku ennustamine on üsna tänamatu tegevus. Millised muutused Illuka valda järgmise nelja aasta jooksul ees ootavad, näeme ise õige varsti. Meie tegevused ja nõrkused on põhiliselt endisteks jäänud. Nii ka ohud. Võimalused on paljus meie endi kätes. Tänaan eelarve ja prognoosivast positiivne lisaelarve aasta lõpus lubab uutelt otsustajatel vähemalt uude aastasse üsna julgelt vaadata.

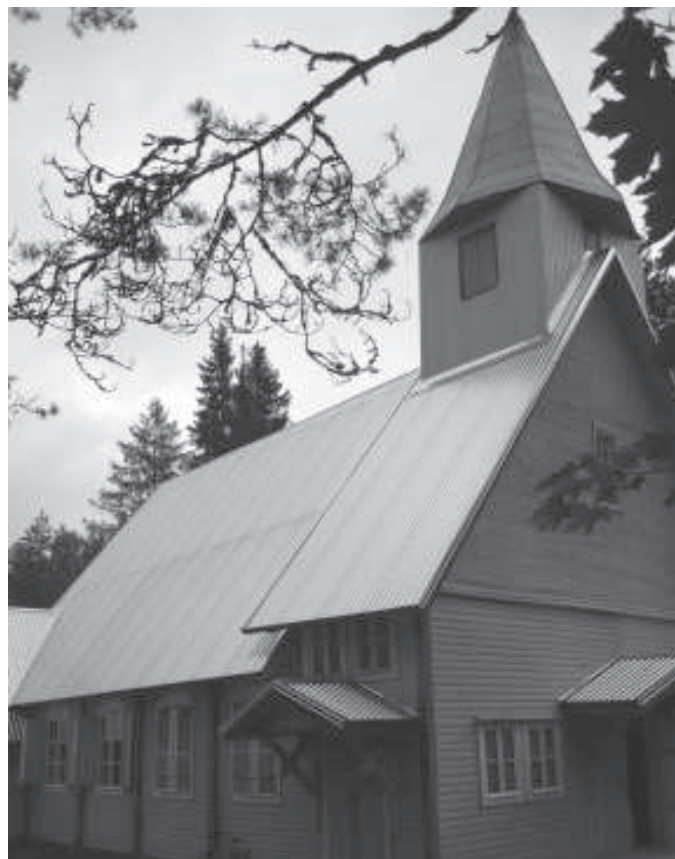
Kommentaari

Kindlasti on paljud möödasõitjad märganud askeldamist Kurtna endise mõisahoonel juures. Maja, kus enne paari aasta tagust põlengut asus raamatukogu ning korterid, seisib kinninaelutatud uste ja akendega oodates n.ö. oma aega. Allpool vallavanema kommentaar hetkel toimuva ning plaanide kohta:

Tarmo Kollo: „Alustatud on hoone renoveerimistödega. Aasta alul sai valmis projektdokumentatsioon. Paraku ilmselt tööd alustamisel, et seinad ei kannu hoonet välja, tuli ja vesi olid teinud oma töö. Kuu algul käis kohal muinsuskaitse ekspertkomisjon ja leidis, et hoone taastamine on sellisel kujul probleemne. Otsustati hoone lammutada ja uuesti üles ehitada. Hoone tuleb samasugune nagu ennagi, ainult ühekorruseline. Raamatukogu ruumid tulevad samasse tiiba, kus varem. Ülejäänud ruumid ehitatakse välja ilma viimistluseta, kuna hetkel pole selget visiooni nende kasutamiseks.“

Illuka kirik sai uue katuse

6. septembril peetud jumalateenistusel õnnistati sisse ka kiriku uus katus, mis valmis vallavalitsuse ja -volikogu ning eraisikute annetuste toel. Illuka kirik on 1932. aastal valminud üks vähestest puukirikutest Eestis, kus tegutseb mõnekümne-liikmeline kogudus. Katuse renoveerimine oli igati hädatarvilik, et välised ilmastikujõud hoone sisemust räsima ei hakkaks. Tööd teostas ettevõtte SKVT Puit OÜ Iisakust. Teenistusejärgselt tõdeti ühises vestlusringis, et üks samm sammult võetakse ette ka sisemised „silumistööd“, et nõnda tagada pühamu kaua säilimine.

25 aastat Kõnnu dendraariumi rajamisest

Kurtna järvestikust lõuna pool, Kurtna-Kuremäe-lisaku järvederoheki liivakõrgendikel, Alutaguse laante südamas Illuka-Jõuga maantee ääres asub Kõnnu dendraarium (loodud 1984. Aastal). Territooriumi suurus on ligi 6 hektarit. Praegu on dendraariumis koos kodumaiste puu- ja põosalikidega veidi üle 300 puu-, põosa- ning liianiliigi. Võõrpuuliike on kõige rohkem Põhja-Ameerikast, Siberist, Kaug-Idast, Jaapanist, Hiinast ning Lõuna- ja Kesk-Euroopast. Külalastuspaviljonis avatud väike dendroparki tutvustav näitus.

Õeldakse, et inimene, kes on istutanud puu, pole elanud asjatult. Alutaguse laante keskel Illuka-Jõuga manatee ääres paelub möödaja tähelepanu Kõnnu dendropark, mille puude ja põosaste liigirikkusele pani aluse metsamehe hingega Endel Kaljuvee (1921-2004), kes 1984. aastal istutas esimesed võõrpuuliigid – alpi seederännid. Täna on see kuueliikeline puudegrupp juba korduvalt käbi kandnud ning inimeste kõrval on pargiasukad - oravad, hiired ja määsukad - saanud maista seederänni seemneid, mis on tuntud ka seederipähklite nime all. Enam kui 300 puu- ja põosaliki kuuel hektaril nõuab hoolt ja armastust. Dendropargi hoidja vastutusrikas amet on edasi läinud Endel Kaljuvee väimehele Jaanus Tuustile, kes on 24 aasta jooksul olnud osaline puude hankimisel ja istutamisel, kogu pargi arendamisel. Nii on kujunenud isiklik side kõigi parki istutatud puude ja põosastega.

Loodud pargi üldilme on looduslik. Istutatud võõrliigid elavad harmoonilises koosluses

meie põispuuliikidega, kelle katvas varjus leivad eksodid tihti turvet järskude ilmu muutuste eest. Seda, et tegemist on väärt elupaigaga, näitab elurikkuse kasv: üha uued liigid leivad pargis elupaiga. Oluliselt on suurenenud suurte päevaliblike ja linnuliikide arv, mida on soosinud erimeliste elupaikade rohkus – eri vanuses ja võraga puude varieeruvus ning looduslike niitude ja niidetud alade vaheldumine. Veelindudele on põhjust tulla väikesele metsatigile. Siin koevad kärnkonnad, kohata võib tähnikesiliku, vaskussi ja rästikut. Tähelepanu väärib vana palkmaja seina vahel elutseva nahkhiirte koloonia.

Mille poolest on Kõnnu dendraarium eriline?

Kõnnu dendraarium on rajatud ühte Eesti külmemasse paika. See selgus kaheksakümnendate aastate lõpus kolme aasta jooksul tehtud regulaarsete ilmavaatluste tulemusena. Vara- ja hiliskülmad, alati mõne kraadi võrra madalam õhutemperatuur kui

Kõnnu dendraariumi rajaja Endel Kaljuvee tütar Asta Tuusti pargi 25. aastapäeval, 19. augustil, mil avati ka pargi rajajale mälestuskivi.

Kuusikul teeb Kõnnust dendroloogiahuviiliste ja iluaia pidajatele nagu omamoodi katseaia. Siin kanda kinnitanud ja vilja kandnud puittaimeliike võib Eesti oludes külmakindlatena usaldada.

Liigirikkamad perekonnad: Kuusk – *Picea* 15 liiki; Mänd – *Pinus* 14 liiki; Nulg – *Abies* 12 liiki; Vaher – *Acer* 12 liiki; Lehis – *Larix* 9 liiki

Haruldasi liike Kõnnu dendropargis: Öilis nulg (*Abies amabilis*), Sitka kuusk (*Picea sitchensis*), Eriokkiline tsuuga (*Tsuga diversifolia*), Amuuri maakia (*Maachia amurensis*), Jaapani pähkliipuu (*Juglans ailanthifolia*), Suhkruvaher (*Acer saccharum*), Toringo õunapuu (*Malus toringo*), Suurelehine tobiväärt (*Aristolochia macrophylla*).

Loodusharidus

Kõnnu dendraariumis on SA Keskkonnainvesteeringute Keskus toel välja töötatud kaks loodusharidusprogrammi koos õppematerjalidega:

1. **VÕORAS PUU – TUTTAV PUU (Sõlmi sinasõprus Kõnnu dendropargi puudega)**

2. **MAAILMA PUUD** (Jalutuskäik põhjapoolkera puude juurde)

Programmi kestus on 3 tundi ning need sobivad erinevatele kooliastmetele. Illuka valla abiga on välja ehitatud lihtne õuesõppe klass.

Külustus ja programmid ettevalmistel tel 5076485.

Asta Tuusti

Forestalia pidas Illukal laululaagrit

26.-31. juulini oli Illuka mõisasüda lauluhällest tulvil – metsameeste koor Forestalia korraldas oma tänavusuvise laululaagri just sinne pargi rüpes. Traditsiooni kohaselt heisati esimesel öhtul laagri lipp ning viimasel päeval anti (ettearvatult täissaalile) emotsionaalne kontsert; eelviimasel päeval aga istutati mõisaparki lisaks veel üks tammeppu. Lahkudes tödesid mõlemad osapooled – nii osalejad kui võõrustajad – et seljataha jäi igati tegus ja kordaläinud nädal ning et Forestalia meeskoorile on Illuka mõisa uksed alati avatud.

SL Forestalia meeskoor, nende pereliikmed ning mõisapargis uue elupaiga leidnud tammeppu

Sündis uus ilmakodanik

DARJA KRAVTSOVA
16.07.2009

ema **OLGA KRAVTSOVA**

isa **MAKSIM KRAVTSOV**
KURTNA küla

OKTOOBRIKU SÜNNIPÄEVAD

87	ANNA TEPLOVA	15.10.	KUREMÄE
87	JELIZAVETA LANTOVA	31.10.	KAROLI
86	JEKATERINA KARASJEVA	30.10.	KUREMÄE
85	ÜLO TOOME	07.10.	VASAVERE
85	VEERALOGUSOVA	24.10.	JAAMA
82	MALEV RÕÕPSON	12.10.	ILLUKA
82	GENNADI SUDELA	21.10.	JAAMA
81	ERNA ESHOLTS	01.10.	ILLUKA
78	MARIALUKAŠOVA	30.10.	KUREMÄE
77	VEERAJUHOVA	10.10.	JAAMA
77	RAELAHU	17.10.	EDIVERE
74	JEKATERINA IVANOVA	07.10.	KUREMÄE
74	JEKATERINA JUPATOVA	10.10.	ILLUKA
73	STANISLAVA VASILIEVA	16.10.	KUNINGAKÜLA
72	TATJANA CHAPTA	06.10.	KUREMÄE
72	AINO PÖLLU	06.10.	ILLUKA
71	GALINA ŠKARINA	15.10.	KUREMÄE
70	ANNA BELKINA	28.10.	KURTNA

Meie seast lahkunud

JOHANNA PUUNURM

sünd.: 22.09.1929

surn.: 14.08.2009

Vasavere küla

Β ΑÀÌ Ì È Ø Ó.. Î ÑÌÁÌÁ ÊÌÍÁÉ ÍÀ ÌΔΔÁÏΔΑÁÁ

Änou i-äfu i öadäy öonney iññeíáeöa «Éííáé íá íáðáíðááá íá íáíyð». Á iññeíáeöá, eae äñááá, çäé íæáí æeöáíeéé ñíúñé. Íúí-á íáí íðááñðíeð eçäðáöü ííáöð æeáñöú íá íáñðáö, à ýöí ñáíàý áeéçéáý, ííýýðíáý è, -ðí ñáííá æeááííá, áíñöúíáý äéý íáñ æeáñöü. xéáíá ðeéáeéíáö íü öáíðíøí, áñeé íæíð çäç çà -áöüðá áíáá öáeäeí, à íáñðííáí ááíróðáðà íæáí eéðäçðáöü eáæáíúé ááíú. Í-áíú æeäü, íí ö íáñðííé

æeáñöé ñeéüíí íáðäçáíú eðüeüý, íáðáíe-áíú áíçííæíñöé ñíááðöeöü ðáæeéáeüíúá íáðáíáíú á æeçíe. Íáíáeí ýöí íá çíá-eð, -ðí íð íáñðííé æeáñöé íe-ááí íá çááeñeð. Íáð, í-áíú íííáí á çááeñeð. È íá öíeüéí á ðáöáíeé áííðíñíá íáñðííé æeçíe, íí è á öáeíí á áí ñöááðñöáá ííñ í áóñððíeñöáá. ß, ðäçöíááöñý, íá íðeçüááð ááñ áíeíñíááöü çà öíáí-öí è öíáí-öí. Áíeíñöü íáááeééá íí -eñeö íáñáeáíeý, è çááñü íðáeðe-áñeé áñá çíáðð áðöá áðöáá. Çááñü íá ííæáð áúöü öíeááðñeáeüíúö ñíááðíá. Ñ

íáííe ñöíðííú, áñöáñöáá íííá æeáeíeá áíáñöé íáðáíáíú, à ñ áðöáíe ... Öáü, íííá íðeíáðíá öíáí, -ðí á íííüðeá öíe-öíæeöü áñá ñöáðíá, ðöðeöñý è öí, -öí ýáeýáöñý öáííúí äéý -áeííáeéá áí áñá áðáíáíá è íðe áñáö íðáeðáeýö. Èí ááá áü ñíááðöááðá áíðíáöð ííeöíeö, öí í-áíú íñííááðáeüíí áíáeéçeððöáðá è ááeíñöáeðáeüíöð íððááíñöü á íáé, è ñáíe áíçííæíñöé. Á áúáíðü - ýöí áñáí ííeöíeáí ííeöíeá.

**Í è eíeáé ÌÁÁÉÁÍÉÍ,
æöðííáeñö è íááááíá**

Èçáeðáðáeüíáý êíìeññeý Èeéöeáññíe áíeíñöé

Áaðáñ: ááðááíý Èeéöeá íáííeíáíííe áíe íñöé, öáçá Èáá-Áeðöí áá Èíðáeöíúá ááííúá: öáeáöííú 332 3643, 566 93985; ááðáñ ýeáeöðííííe íí-öü: monika@illukavv.ee.
Áðáíý ðááíú: Íí - 9.00-17.00, Áð-xð - 9.00 -15.00, Ìð - 9.00 -13.00
Íðááñáááðáeü: Íííeéá ðeííí

Èçáeðáðáeüíúé ö-áñðíe '1

Í áñöí áíe íñíááíeý á ááíú áúáíðíá: áeáeèíöáeá ááðááíe Èöðáíý Áðáíý áíeíñíááíeý á ááíú áúáíðíá: 9.00 - 20.00
Áðáíeöü ö-áñðeá: Ííááññááðá, Èáeáíá, Èöðáíýý, Íöðáö, Èááðáðí ö, Èeáeíúíá, Èá íáðíá, Ááöñáeö, ßáíá, Èáðíeé, Íáðíeñeðeá, Èöíeíááeðeá.
Èíöíðí áöeý í íðáááððeðáeüííí áíe íñíááíeð: áeáeèíöáeá ááðááíe Èöðáíý Áðáíý íðááááððeðáeüíííí áíeíñíááíeý: 12.00 -20.00

- Íñöüáñöáeýáöñý íðááááððeðáeüííá áíeíñááíeá eçáeðáðáeáé áíá eçáeðáðáeüíííí ö-áñðeá íí íáñðá æeðáeüñöáá
- Íñöüáñöáeýáöñý áíeíñááíeá äéý eçáeðáðáeáé, -üé ááííúá í íáñðá æeðáeüñöáá çáíáñáíú á ðááeñöð íáðíáííáñáeáíeý (ñ öí - ííñöüð) áíe íñöé eéé áíðíáá.

Èçáeðáðáeüíúé ö-áñðíe '2

Í áñöí áíe íñíááíeý á ááíú áúáíðíá: ííe íááæíúé Öáíróð ááðááíe Èöðáíá Áðáíý áíeíñíááíeý á ááíú áúáíðíá: 9.00 -20.00
Áðáíeöü ö-áñðeá: ðáöñááðá, Ááçáááðá, Èöðáíá, Ýáeááðá, Èííñö, Èeéöeá, Íöáeááðá Èíöíðí áöeý í íðááááððeðáeüíííí áíe íñíááíeð: ííe íááæíúé Öáíróð ááðááíe Èöðáíá Áðáíý íðááááððeðáeüííííí áíeíñíááíeý: 12.00 - 20.00

Í ÁÚΒÁËÁÍÈÁ!

Í á-eíáý ñ 1 íeðýáðý 2009 áíáá á Èeéöeáññíeí áíe íñöíñ öíðááeáíeé ííáúé áðáðeé ðááí-ááí áðáíáíe:

Íí - 08.00 - 18.00
Áð - Ñð - xð - 08.00 - 16.00
Ìð - 08.00 - 14.00

Í ááááííííí íáðáðüáá íáð.

Áíe è -áñü íðeáíá áðáæááí:

Íí - 09.00 - 18.00
Ñð - 09.00 - 16.00
Ìð - 09.00 - 14.00

ÊÏËÏËËÀ ÐÁÁÁÈÏÏ ÐÀ

Ýíá ÐÁÓÁÁÐ

ene@kultuuriveski.ee

Èáðí íöíøeí è íðá áííáü çááöíáöüñý í ðááí-eö ááeáö. «Sõnumilae gas» íðáíñöáeýáð ááí eðáðeéé íáçíð ñíáúðeé áöíðíe ííeíáeíú eáðá, çíáeííeð ñ ííáíúíe øeíeýðáíe è ðáññíáððeáááð íeáíú íá áöáíúáá. Íáðáá ííáíúe áúáíöáíe á íðááíú í áñöííáí ñá í íöíðáeáíeý Íáöeü Èáñeðeá áááð íáçíð -áöüðáeöáíeá ááýöáeüííñöé áíeíñöíe æeáñöé. Íü öáeá íöáeéöeöáí ñíeíñe ííáúö eáíáeáðöíá è ñííáááí í áðáíáíe è íðýáeá ðááíöü eçáeðáðáeüíúö eííeñeé. Í eáöíáe ááýöáeüííñöé ííeíááeé ðáññeáçüáááð ñáíá ííeíááæü, à í íáeáöíáðíáííí ñíðöáíe-áñöáá áíe íñöé íñííáðáeüíí ííáááe áíeíñöíe ñíááðíeé Áeíáð Èáöeé. Íü íáíáíeáááíñý íðááíúíe áíá-áöeáíeýíe, ðáññeáçüáááí í öíí, -ðí ááeááöñý á áíeíñöé. Ñáíe íáðáíe áeéáá á öáðeéö «Ïeñíúá eçááeáeá» áíñeð Ááðeð Öeéðe, eíðáý íá áíá (íííá-æeö) íðeñöíeð è ö-ááá á Ááíáñöýeá. Áá ö-ááö ííááðeáeá ñöááe íðí-eö è Èeéöeáñeáý áíeíñöü. Ííá æá á íñöáeýáð ðááíñöü öí, -ðí Ááðeð ñíeáñeéáñü ñ íðááe íæá íe áí áðáíý íð áðáíáíe áúñöóíáöü íá ñöðáíeöáö áíeíñöíe ááçáöü è ðáññeáçüáááðü í ñáíáí öáííöáí æeðüá-áúöüá. Ñí ñeááöðüááí íáñýöá áðáçáü íðáeáeý ááçáöü ý íáðáááð ííü öíñö íðíðáññeííáeö, à ííý öðáíáý íááðöçeá öíáíýøeðöñý á ñáýçè ñ ííáe ííááí öáeéé è ííáíe æeçíáííe öíe. ðáçöíááöñý, ý ñíáñáí ñí ñöðáíeð áíeíñöíe ááçáöü íá eñ-áçíö, è áöáö ááeéöüñý íáeííeáøeííeñý íñeñýíe. Ííáúe æá öááeöeíð - Áííá Þíááñ - öíðíøí çíáeííúé íáñöíñö ö þáö -áeíááe, ííá áááü æeéá çááñü. Áöíáð, -ðí ñáíeí öáíð-áñöáíí Áííá ñöáíáð áúá áíeáá çíáeíí íe äéý íáøeö þeááe.

***

Áíö-eá Áöííáðá Ááðí á, Öáeá Áeöñöá íeñáeá: «ß çíáð, eáé áúñü ñ-áñöeáíe, eáeíe çáíáö ö íeðá è eáe íáðíáð ðááííááñeá, íí ýðe çíáíeý íááíçííæíí eñeöññöááíí íðeáeöü eííö-eéáí. Ýöí íáðáðááöñý öíeüé ñ ííüöíí, íeéöí çá öááý ýöö ðááíöö íá ñááeáö. Ñáííá æeááííá - ö öááý áíeáíí áúöü æeáeíeá è áí öí á íñöü áúöü íeðöüñü ýöí ö, áíeáíí áúöü áíááðeá è áíróðáííáé íçáðíñöé. Íí ýöí íðááíeááááð íðááðñöááííñöü è íñöñöáeá eñeöóáíeý eí áí-eéáí íááeíýöü á ñáíeö íáöáá-áö». Æeáeð áñáí öáíeý è æeáeíeý íáeðe á ñááá ýöí. Áöáüðá ñ-áñöeéáü, öíeðíöáíðáííú è ááðííe-íí. Áñáááá ááøá

Ýíá ÐÁÓÁÁÐ

